

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/34/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1510226646
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1510226646.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Beáty Jurgošovej v právnej veci navrhovateľa: JUDr. Milan Bobák, advokát, T. XX, Bratislava, zastúpeného advokátkou JUDr. Margitou Lonskou, T. XX, Bratislava, proti odporcovi: Ing. arch. Ľubomír Bartko, C. XX, Liptovský Hrádok, zastúpenému BDM Legal s.r.o., Tallerova 4, Bratislava, o zaplatenie 1.229,30 eura s prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 15C/113/2011-49 zo dňa 13.10.2011, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh na zaplatenie 1.229,30 eura s prísl. a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy konania 311,72 eura.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa zaplatenia žalovanej sumy s prísl. domáhal titulom neuhradenej odmeny za poskytnutú právnu pomoc. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že účastníci konania uzavreli dňa 10.4.2005 zmluvu o právnej pomoci na zastupovanie v konaní o vymáhanie peňažnej pohľadávky zo zmenky vydané dňa 29.12.2004 spoločnosťou BARTOLOMEI FINANCE a.s. na sumu 375.000,- Sk. Okresný súd Bratislava V vydal dňa 25.7.2005 zmenkový platobný rozkaz, ktorým bolo uvedenej spoločnosti uložené zaplatiť odporcovi 375.000,- Sk so 6 % úrokom od 29.3.2005 do zaplatenia a trovy konania 36.350,- Sk vrátane trov právneho zastúpenia 17.600,- Sk. Okresný súd Bratislava V vydal dňa 1.3.2006 rozsudok č.k. 1Zm/452/2002-46, ktorým zrušil zmenkový platobný rozkaz zo dňa 25.7.2005 v časti 30.000,- Sk a vo zvyšnej časti ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti. Odporcovi boli priznané trovy konania o námietkach 19.434,- Sk, ktoré sú trovami právneho zastúpenia; rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 4.4.2006 do istiny a dňa 7.4.2006 do trov konania. Navrhovateľ vystavil dňa 1.6.2010 faktúru č. 07/2010 na sumu 1.400 eur ako odmenu za poskytnutie právnej pomoci; za zastupovanie na súde o zaplatenie zmenkovej pohľadávky 375.000,- Sk (odmena 1.229,30 eura) a za prihlášku zvyšku pohľadávky v konkurznom konaní (odmena 170,70 eura); zaplatená bola suma 170,70 eura.

Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu príkaznej zmluvy v zmysle § 724 a nasl. Obč. zák. Navrhovateľ predmet príkazu splnil a preto má právo na odmenu za vykonané úkony, ktorá bola dohodnutá v zmluve v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z.z. Za ukončenie právneho vzťahu v predmetnej veci je potrebné považovať moment právoplatného ukončenia veci (a teda aj právneho zastupovania) právoplatným rozsudkom súdu tak, ako to bolo dohodnuté v čl. III zmluvy; toto ukončenie veci treba považovať za čas splnenia záväzku. Nakoľko rozsudok vo veci samej nadobudol

právo uplatniť dňa 4.4.2006, navrhovateľovi vzniklo právo na odmenu dňom 5.4.2006 a týmto dňom mohol právo vykonať prvý raz (bez ohľadu na to, kedy vystaví faktúru a zašle výzvu na zaplatenie). Od toho dňa plynie trojročná premlčacia doba, ktorá končí dňom 5.4.2009. V tejto lehote navrhovateľ neuplatnil svoje právo na súde (uplatnil ho 23.11.2010). Nakoľko odporca účinne vzniesol námietku premlčania, súd prvého stupňa v zmysle § 100 ods. 1 veta posledná Obč. zák. návrh zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému odporcovi priznal ich náhradu v podrobnej špecifikácii.

Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a návrhu vyhovieť. Uviedol, že v zmluve o právnej pomoci sa dohodli na splatnosti odmeny na základe písomnej výzvy, ktorú zašle navrhovateľ odporcovi s priloženou faktúrou, v ktorej bude uvedený termín splatnosti dohodnutej odmeny. Čas splnenia dlhu (odmeny) medzi účastníkmi nebol dohodnutý a teda ak splatnosť nebola určená dohodou ani iným spôsobom, možno podľa § 563 Obč. zák. o splnenie dlhu požiadať dlžníka kedykoľvek a dlžník je povinný splniť dlh v prvý deň po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Premlčacia doba začína plynúť dňom splatnosti; aj keď začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby je vymedzený objektívne, nemôže predchádzať vzniku nároku, ktorý vzniká až splatnosťou. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 146/2008, zo dňa 31.7.2008, podľa ktorého záver o začatí plynutia premlčacej doby, ak čas plnenia nebol dohodnutý, ani inak určený, dňom nasledujúcim po vzniku právneho vzťahu, nie je v súlade so zásadou dôvery v právo, pretože pod hrozbou začatia premlčania bezprostredne po vzniku právneho vzťahu obmedzuje veriteľa v jeho práve vyplývajúcom z § 563 Obč. zák. požiadať o plnenie, a tým vyvolať splatnosť záväzku podľa jeho slobodnej vôle, resp. ho núti konať spôsobom, ktorý môže byť v rozpore so skutočným záujmom účastníkov právneho vzťahu. Navrhovateľ ďalej namietol, že súd prvého stupňa nevyvrátil jeho názor o nepremlčaní predmetného nároku majúcom oporu v uvedenom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Podľa jeho názoru je nutné prihliadnuť i na okolnosť, že na vznesenú námietku premlčania nemožno prihliadnuť, ak je táto v rozpore s dobrými mravmi. V predmetnej veci sa uplatnenie námietky premlčania prieči dobrým mravom jej zneužitím na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil.

Odporca podľa obsahu vyjadrenia k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedol, že účastníci sa dohodli, že za úplné vybavenie veci sa považuje právoplatné skončenie veci. Nárok navrhovateľa na odmenu preto vznikol dodaním služby jej úplným vybavením, t.j. dňom 4.4.2006. Právo navrhovateľa požadovať zaplatenie dlhu nebolo ďalej ničím podmienené, t.j. právo navrhovateľa na zaplatenie odmeny mohlo byť prvýkrát uplatnené dňom 5.4.2006. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktoré poukázal navrhovateľ, sa vzťahuje na situácie, kedy splatnosť záväzku a od toho odvodený vznik nároku nebol dohodnutý. Nevzťahuje sa však na predmetnú vec, pretože nárok navrhovateľa na odmenu vznikol úplným vybavením veci. Zároveň odporca poukázal na prevládanie názoru, že ak čas plnenia dlhu nebol dohodnutý ani inak určený, premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po tom, čo dlh vznikol; všeobecná trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 20.2.2014 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa odvolací súd potvrdil, pretože je vecne správny a nakoľko sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

V predmetnej veci bolo preukázané (a medzi účastníkmi nesporné) uzavretie zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, poskytovanie právnej pomoci navrhovateľom a skutočnosť, že splatnosť odmeny a náhrady nákladov za poskytnutú právnu pomoc nebola dohodnutá.

Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania bol medzi účastníkmi sporným deň, od ktorého začala plynúť premlčacia doba na zaplatenie odmeny a náhrady nákladov za poskytnutú právnu pomoc.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 4 Cdo 146/2008, zo dňa 31.7.2008 uviedol, že „ustanovenie § 101 Obč. zák. upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej doby, ktorá sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom (alebo iným predpisom) ustanovená osobitná

premlčacia doba. Všeobecnú dĺžku premlčacej doby pre práva z občianskoprávných vzťahov stanovuje zákon na tri roky. Vzhľadom na to, že premlčacia doba je určitý časový úsek, nestačí stanoviť jej dĺžku a koniec, ale je treba stanoviť aj jej začiatok, to znamená od ktorého okamihu začína plynúť. Zákon to stanovuje jednak všeobecne a jednak zvlášť pre niektoré jednotlivé práva. Pre všeobecnú premlčaciu dobu platí, že začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo - objektívne posudzované - vykonať po prvý raz. Týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné dôvodne vykonať podaním návrhu (žaloby) na súde alebo u rozhodcovského orgánu, t.j. keď sa právo stalo nárokom (actio nata). Nie je rozhodné, z akého dôvodu - či subjektívneho alebo objektívneho - tak veriteľ neurobil (napr. že mu vo vykonaní práva bránila určitá prekážka ako choroba). Actio nata (inak aj žalovateľnosť, alebo možnosť úspešne uplatniť právo žalobou) nastáva vo väčšine prípadov splatnosťou dlhu, t.j. dňom, kedy mal dlžník po prvý raz dlh splniť, resp. začať s jeho plnením. V prípadoch, kde záväzok smeruje k nekonaniu, t.j. ak ide o povinnosť niečo nekonať alebo strpieť, je actio nata vtedy, keď povinný po prvý raz porušil svoju povinnosť. Tu začína plynúť premlčacia doba porušením niektorej z týchto povinností. Splatnosť môže byť určená dohodou, ustanovená právnym predpisom alebo rozhodnutím orgánu. Ak nebola splatnosť dlhu určená dohodou ani iným spôsobom, možno podľa § 563 Obč. zák. o splnenie dlhu požiadať dlžníka kedykoľvek a dlžník je povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Uvedené ustanovenie obsahuje dispozitívne pravidlo dávajúce veriteľovi právo určiť čas plnenia, teda vyvolať splatnosť, ktorá nastáva nasledujúci deň po dni, keď bol dlžník vyzvaný na plnenie“.

Následne uzavrel, že „aj v prípadoch, v ktorých čas splnenia nebol dohodnutý, ani ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, začína premlčacia doba plynúť dňom splatnosti dlhu, ak obsahom záväzku je povinnosť niečo dať alebo konať. I keď začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby je vymedzený objektívne (od slova „mohlo“ a nie „mohol“), nemôže predchádzať vzniku nároku, ktorý vzniká až splatnosťou. V právnej teórii je nárok chápaný ako právna možnosť uplatniť svoje subjektívne právo, t.j. domáhať sa právnej ochrany jeho realizácie. Až splatnosťou vzniká možnosť uplatnenia práva na súde, ktorá je pojmovým znakom nároku. Pokiaľ by veriteľ podal žalobu skôr, ako by požiadal dlžníka o splnenie dlhu, teda skôr ako by nastala splatnosť dlhu, nebola by actio nata. Žaloba by bola predčasná, pretože by ňou nebol uplatňovaný existujúci nárok. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že doručením žaloby obsahujúcej výzvu na plnenie by nastali hmotnoprávne účinky tohto úkonu spočívajúce vo vzniku nároku. Ustanovenie § 101 Obč. zák. požitím slov „keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz“ viaže začiatok plynutia premlčacej doby na deň, keď sa právo skutočne mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda keď je actio nata, a nie na deň, keď by sa mohlo po prvý raz uplatniť, teda keď by mohla byť actio nata“.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom, že dňom, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Obč. zák.) je zásadne deň, kedy bolo možné právo vykonať návrhom na začatie konania na súde, resp. kedy sa právo stalo nárokom, t.j. kedy je actio nata. Actio nata nastáva spravidla splatnosťou dlhu. Ak však čas plnenia nebol dohodnutý, ustanovený v právnom predpise alebo určený v rozhodnutí, môže veriteľ požiadať dlžníka o splnenie dlhu kedykoľvek. Dlžník je potom povinný podľa § 563 Obč. zák. splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Ak však môže veriteľ vyvolať splatnosť dlhu sám, tak - objektívne posudzované - môže svoje právo i vykonať. Prvá objektívna možnosť vykonania práva je daná okamihom, kedy veriteľ mohol najskôr o splnenie požiadať (napr. dňom nasledujúcim po dni, kedy právo na odmenu a náhradu nákladov za poskytnutú právnu pomoc vzniklo). Týmto dňom mohol veriteľ svoje právo vykonať, t.j. odôvodnene ho uplatniť návrhom na začatie konania. Takýto návrh by nemohol byť zamietnutý pre predčasnosť, nakoľko by predstavoval kvalifikovanú výzvu na plnenie podľa § 563 Obč. zák.; právo sa tak mohlo vykonať, nakoľko by uvedeným postupom nastala actio nata. Obdobný záver vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 25/2003 zo dňa 24.6.2003, podľa ktorého „ak čas splnenia dlhu (záväzku) nebol účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dna po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal; veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol (z objektívneho, nie subjektívneho hľadiska) požiadať o plnenie dlhu, t.j. hneď ako dlh vznikol, takže začiatok plynutia premlčacej doby tu nastáva nasledujúci deň po vzniku právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke, pri ktorej nebola dohodnutá splatnosť predmetu pôžičky.“

V predmetnej veci teda premlčacia doba začala plynúť dňom nasledujúcim po vzniku práva navrhovateľa na odmenu a náhradu nákladov za poskytnutú právnu pomoc, t.j. dňom 5.4.2006, pretože týmto dňom

mohol navrhovateľ svoje právo vykonať, t.j. uplatniť ho na súde návrhom na začatie konania. Nakoľko konanie v predmetnej veci začalo až dňa 23.11.2010, súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, keď s poukazom na vznesenú námietku premlčania návrh zamietol.

Nedôvodná je odvolacia námietka týkajúca sa rozporu uplatnenej námietky premlčania s dobrými mravmi s tým, že námietka premlčania bola zneužitá na úrok navrhovateľa, ktorý nezavinil uplynutie premlčacej doby. Navrhovateľovi totiž nič nebránilo uplatniť si svoje právo na zaplatenie odmeny a náhrady nákladov za poskytnutú právnu pomoc v priebehu premlčacej doby. Ak tak neurobil, tak v dovolaní sa premlčania zo strany odporcu nemožno vzhliadnuť tvrdený rozpor s dobrými mravmi.

O náhrade trov odvolacieho konania odporcu odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p a § 151 ods. 2 O.s.p. Pri verejnom vyhlásení rozsudku odvolací súd rozsudkom o.i. rozhodol, že navrhovateľ je povinný zaplatiť odporcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške určenej v písomnom vyhotovení rozsudku, na účet jeho právneho zástupcu, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (t.j. v súlade s § 142 ods. 1 O.s.p. ako účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech). Odporca, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, bol povinný trovy konania vyčísliť v zmysle § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p. najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, t.j. najneskôr do 25.2.2014. Odporca (ani jeho právny zástupca) v lehote do 3 dní od vyhlásenia rozsudku nevyčíslił trovy odvolacieho konania a nakoľko z obsahu spisu trovy odvolacieho konania odporcu nevyplývajú, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 151 ods. 2 O.s.p. nepriznal, keď v takomto prípade nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.